

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової адміністрації
Фаховий коледж Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії
ім. Тараса Шевченка

*Циклова комісія трудового навчання та технологій
і образотворчого мистецтва*

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчально-виховної роботи
Павло ЯЛОВСЬКИЙ
2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Художня обробка матеріалів

Освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**
Галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**
Спеціальність **014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)**
Освітньо-професійна програма **Середня освіта (Образотворче мистецтво)**

Кременець 2024

Писаренко В. В., Мушак О. М., Томашівський С. М. Художня обробка матеріалів : робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів фахової передвищої освіти з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво), Кременець, 2024. 24 с.

Розробники:

Писаренко Віталій Володимирович – викладач циклової комісії трудового навчання та технологій і образотворчого мистецтва Фахового коледжу КОГПА ім. Тараса Шевченка

Мушак Олександра Мирославівна – викладач циклової комісії трудового навчання та технологій і образотворчого мистецтва Фахового коледжу КОГПА ім. Тараса Шевченка

Томашівський Сергій Михайлович – викладач циклової комісії трудового навчання та технологій і образотворчого мистецтва Фахового коледжу КОГПА ім. Тараса Шевченка.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії трудового навчання та технологій і образотворчого мистецтва

Протокол від «1» серпня 2024 року № 1

Голова циклової комісії

Віталій ПИСАРЕНОК

1. Вступ

Принципові зміни у змісті загальної середньої освіти, запровадження нового стандарту та навчальних програм у 5-7 класах зумовлюють необхідність оперативного вжиття заходів щодо вироблення нової методології методичної підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва та створення відповідного науково-методичного забезпечення навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах. Важливо, щоб методична підготовка реалізувалася не лише через відповідну навчальну дисципліну, а розглядалася як провідний аспект формування професійної компетентності майбутнього вчителя образотворчого мистецтва.

Навчання майбутніх учителів образотворчого мистецтва різними видами декоративно-прикладного мистецтва, зокрема художньої обробки матеріалів уможлиблює розвиток їхньої естетичної і технологічної культури, сприяє творчому розвитку, успішній самореалізації та соціалізації у середовищі здобувачів фахової передвищої освіти, формуванню професійної компетентності та спонукає їх до активної участі у процесі історичної самоідентифікації та відродження національно-культурних надбань українського народу.

Програма вивчення модуля «Художня обробка глини» складена для навчання здобувачів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» відповідно до освітньо-професійної програми «Середня освіта (Образотворче мистецтво)» з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво).

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 01Освіта/ Педагогіка	Вибіркова	
Модулів – 3	Спеціальність: 012.10 Середня освіта (Образотворче мистецтво)		
Загальна кількість годин – 150	Освітньо-професійні програми: Середня освіта (Образотворче мистецтво)	Рік підготовки: 3-й	
		Семестр	
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних –2; 3 самостійної роботи здобувача – 2; 1,5	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції	
		10 год.	10 год.
		Лабораторні	
		20 год.	50 год.
		Самостійна робота	
		30 год.	30 год.
		Вид контролю: Залік – 6-й семестр	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить 60 % / 40 %.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є розвиток у здобувачів фахової передвищої освіти художньо-естетичних смаків, творчого ставлення до праці, глибокого розуміння технологічних особливостей створення декоративно-прикладних виробів з деревини, текстильних матеріалів, глини; формування інтегрованих знань, комплексних умінь і навичок художніх обробок матеріалів.

Програма передбачає оволодіння здобувачами фахової передвищої освіти основними техніками художніх обробок деревини, текстильних матеріалів та глини, а також технологіями виготовлення декоративно-ужиткових виробів.

Основними завданнями **навчальної дисципліни** є:

- формування у здобувачів стійкого інтересу до декоративно-ужиткового мистецтва;
- розвиток творчих здібностей та естетичних смаків;
- навчання здобувачів основних прийомів і технік оздоблення вишивкою, різьблення по деревині, художньої ліпки, художнього проєктування, технологій виготовлення декоративно-прикладних виробів;
- навчання основним прийомам роботи різноманітними художньо-декоративними техніками;
- формування у здобувачів вміння планувати свою роботу, розробляти орнаментальні композиції, правильно підбирати орнаменти і техніки оздоблення;
- виховання у здобувачів національної самосвідомості, творчого ставлення до праці, глибокого розуміння впливу народного декоративно-ужиткового мистецтва на розвиток творчої особистості.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у здобувачів фахової передвищої освіти повинні бути сформовані такі компетентності:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК2 Здатність до використання предметних знань в освітньому процесі.

СК3 Здатність до інтеграції предметних знань з різних освітніх галузей.

СК16 Здатність розуміти основи образотворчої грамоти, аналізувати історичні етапи розвитку образотворчого мистецтва, художні твори;

використовувати спеціальну термінологію; усвідомлювати значення образотворчого мистецтва у вихованні учнівської молоді.

СК17 Здатність до оволодіння методологією образотворчої діяльності й засвоєння основ художньої майстерності.

СК18 Здатність володіти академічними та сучасними техніками, прийомами та засобами рисунку, живопису, композиції.

СК22 Здатність володіти художніми техніками обробки матеріалів декоративно-прикладного мистецтва.

СК23 Здатність до аналізу традицій та сучасних тенденцій декоративно-прикладного мистецтва, ідентифікації та порівняння ознак різних його видів, навчання учнів технікам декоративно-прикладного мистецтва у позакласній та позашкільній діяльності.

Програмні результати навчання

Нормативний зміст вивчення здобувачами фахової передвищої освіти навчальної дисципліни «Художня обробка матеріалів» сформульований у таких програмних результатах навчання:

РН3 Аналізувати можливості професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності та індивідуальних запитів і потреб.

РН6 Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей в освітньому середовищі.

РН11 Застосовувати інновації у професійній діяльності.

РН16 Володіти теоретико-методичними знаннями у галузі образотворчого мистецтва, принципами та закономірностями організації навчання образотворчому мистецтву в закладах загальної середньої освіти.

РН17 Уміти застосовувати у професійній та творчій діяльності художні техніки і матеріали образотворчого мистецтва та володіти основами художньої майстерності.

РН18 Уміти розвивати творчу уяву, образне мислення та художній смак учнів.

РН19 Виявляти здатність до створення власних художніх задумів, розробляти ескізи, проєкти, виконувати та презентувати творчі роботи.

РН22 Виявляти готовність до застосування художніх технік обробки матеріалів декоративно-прикладного мистецтва у гуртковій роботі та популяризації народного мистецтва.

PH23 Володіти знаннями та уміннями організації предметно-перетворювальної діяльності школярів у сфері декоративно-прикладного мистецтва

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Художня обробка деревини

Тема 1. Вступне заняття. Завдання курсу «Художня обробка деревини».

Основні види народних деревообробних промислів і художніх ремесел України. Вступне заняття. Завдання курсу “Художня обробка деревини”. Основні види народних художніх промислів та райони їх побутування. Історія розвитку Творчий шлях відомих народних майстрів художньої обробки деревини. Морфологія художньої обробки деревини.

Робоче місце, інструменти, обладнання, пристосування. Матеріали для виготовлення художніх виробів з дерева. Вимоги безпеки праці і виробничої санітарії.

Історичні періоди становлення народних художніх ремесел та їх переростання у деревообробні промисли. Характеристика основних центрів народних деревообробних промислів, особливості їх створення і функціонування. Локальні особливості декоративно-ужиткових виробів з деревини, що виготовляються у різних регіональних центрах народних художніх промислів. Тенденції розвитку народних деревообробних промислів у сучасний період. Життєвий та творчий шлях відомих народних майстрів художньої обробки деревини.

Морфологія – наука про систему видів декоративно-ужиткового мистецтва. Характеристика видів декоративно-ужиткового мистецтва, родів, типологічних груп. Художня обробка деревини – як найпоширеніший вид народних художніх промислів України. Морфологічні особливості, типологія і семантика орнаментів декоративно-ужиткових виробів з дерева.

Характеристика робочого місця різьбяра. Інструменти для різьблення та технологія їх виготовлення. Пристосування для різьблення та технологія їх виготовлення.

Вимоги безпечної праці при виготовленні й оздобленні виробів з дерева. Санітарно-гігієнічні норми у навчально-виробничій майстерні. Правила пожежної безпеки.

Тема 2. Оздоблення деревини випалюванням.

Технологія оздоблення виробів з дерева випалюванням Пірографія. Піротипія. Матеріали, інструменти. Організація робочого місця. Прийоми роботи

Лабораторні роботи. Виготовлення орнаментальних або сюжетних композицій, оздоблення сувенірів.

Тема 3. Випилювання лобзиком.

Матеріали. Інструменти. Обладнання. Прийоми випилювання. Кінцева обробка виробів.

Лабораторні роботи. Виготовлення виробів за власним задумом

Тема 4. Контурна різьба.

Елементи і мотиви контурного різьблення. Матеріали. Інструменти. Прийоми роботи. Підготовка поверхні (шліфування, тонування, лакування) та виконання елементів і мотивів (ільчастого письма, штрихів, кутиків, сіточок, лунок та ін.) по не тонованому та тонованому фонах на „тренувальних дощечках”. Створення простих орнаментальних композицій з елементів і мотивів контурного різьблення.

Лабораторні роботи. Виконання елементів різьби на навчальних дощечках.

Тема 5. Яворівська різьба.

Основні поняття про Яворівську різьбу. Інструменти та допоміжні пристрої. Елементи і мотиви яворівського різьблення. Технологічний процес різьби: підготовка поверхні (шліфування, тонування, лакування, полірування) та виконання елементів (крапок, сіточок, підківок, півмісяця, кривульок, пшеничок, гілочок, травички та ін.) на „тренувальних дощечках”. Створення простих орнаментальних композицій з елементів і мотивів яворівського різьблення. Правила безпеки праці.

Лабораторні роботи. Виконання елементів різьби на навчальних дощечках.

Тема 6. Геометрична різьба.

Основні поняття про геометричну різьбу. Інструменти та допоміжні пристрої для різьби. Прийоми роботи. Елементи і мотиви тригранно-виїмчастого різьблення. Підготовка поверхні (шліфування, лакування, полірування) та виконання елементів (зубчиків, моршінок, кривульок, ширинок, дужок, плаїків, парканців, жолобків, розеток та ін.) на „тренувальних дощечках”. Створення простих орнаментальних композицій з елементів і мотивів тригранно-виїмчастого різьблення.

Правила безпеки праці.

Лабораторні роботи. Різьблення елементів та мотивів геометричної різьби. Складання ескізів композицій для оздоблення виробів. Оздоблення виробів геометричною різьбою (робота за власним задумом).

Модуль 2. Вишивка

Тема 1. Завдання і зміст курсу. Українська народна вишивка як вид декоративно-ужиткового мистецтва.

Історія української вишивки, її функціональне призначення, особливості вишивки етнографічних районів України.

Тема 2. Композиція у вишивці. Асортимент тканин та ниток для ручного вишивання. Інструменти та пристосування для вишивання.

Тканини та нитки для вишивання. Перевірка якості пофарбування ниток. Інструменти та пристосування для вишивання. Організація робочого місця вишивальниці.

Тема 3. Початкові вишивальні шви

Класифікація технік вишивання. Початкові вишивальні шви (уперед голку, за голку, козлик, стебловий, тамбурний, петельний) та їх використання у композиції.

Тема 4. Поверхнево-нашивні лічильні техніки вишивання

Поверхнево-нашивні лічильні техніки вишивання: прямий хрест, косий хрест, подвійний хрест, ретязь, лиштва, штапівка, солов'їні вічка, товмацька зірка.

Тема 5. Техніки вишивання прозоро-рахункової групи

Загальна послідовність підготовки та виконання мережок. Мережки «прутик», «черв'ячок», «схрещений прутик».

Тема 6. Поверхнево-нашивні нерахункові техніки вишивання

Види гладі. Особливості виконання декоративної, художньої та полтавської гладі.

Тема 7. Технологія вишивання стрічками

Історія виникнення техніки. Інструменти та матеріали для вишивання стрічками. Стилізація малюнка для вишивки стрічками. Закони композиції. Значення кольору у вишивці.

Тема 8. Технологія об'ємної вишивки

Історія виникнення та розвитку об'ємної вишивки. Інструменти та матеріали. Загальна технологія роботи.

Тема 9. Розробка та виконання творчого проєкту

Організаційно-підготовчий етап. Конструкторський етап Технологічний етап. Заключний етап.

Модуль 3. Художня обробка глини

Тема 1. Загальні відомості про кераміку. Способи підготовки сировини.

Загальні відомості про кераміку. Історія розвитку і сучасний стан керамічного виробництва. Способи формування керамічних виробів. Сировинні матеріали для виготовлення керамічних виробів. Глина, як основа для виготовлення керамічних виробів. Застосування глини в народному господарстві. Види глини, їх властивості та використання. Добування глини, способи приготування глиняної маси, раціональне використання сировини.

Правила внутрішнього розпорядку і охорона праці в майстерні з обробки глини. Інструменти та обладнання сучасного кераміста. Матеріали для керамічного виробництва. Охорона праці.

Тема 2. Декорування глиняних виробів

Види і способи оздоблення глиняних виробів, залежно від стану виробу ; оздоблення виробів у сирому, підв'яленому, та випаленому вигляді. Види оздоблення глиняних виробів залежно від техніки виконання: текстурна орнаментация, суспільний метод декорування, оздоблення за допомогою ангобів (техніки пастилаж, резерваж, сграфіто) лощення, глазурування. та інші техніки оздоблення.

Тема 3. Ліпка керамічної іграшки (свищик)

Інструменти та обладнання для ручного ліплення. Послідовність формування глиняних виробів способом ліплення. Особливості виконання

ліпних операцій. Виконання рельєфних робіт. Об'ємне ліплення. Охорона праці. Особливості ліпки глиняної іграшки, озвучення. Будова та налаштування муштука. Послідовність формування глиняної іграшки, озвучення. Способи формування заготовки, вимоги до матеріалу. Особливості озвучення, хроматичність та тембральність іграшки.

Тема 4. Ліпка глиняного посуду.

Інструменти та обладнання для ручного ліплення. Послідовність формування глиняних виробів способом ліплення. Особливості виконання ліпних операцій. Виконання рельєфних робіт. Об'ємне ліплення посуду стрічковою та джгутиковою технікою. Ліплення глиняного посуду витягуванням.

Способи декорування при ручному ліпленні. Застосування стрічкової техніки для виготовлення вази. Способи звуження та розширення об'єму вази. Шлікер, як основа для «склеювання» стрічок стінки вази. Особливості просушування виробу.

Тема 5. Прийоми центрування глиняної маси.

Робоче місце та інструменти гончаря. Гончарний круг, як основне знаряддя гончарної справи. Допоміжні інструменти, їх призначення.

Підготовка глини для роботи на гончарному крузі. Первинні прийоми роботи на гончарному крузі. Центрування глиняної маси.

Тема 6. Точіння найпростіших форм (циліндр).

Освоєння гончарного круга, навчання первинним прийомам роботи. Виготовлення виробів, що мають форму тіл обертання. Формування циліндра. Технологія виготовлення глиняних виробів на гончарному крузі

Тема 7. Точіння гончарного посуду (горнятка).

Підбір матеріалу до роботи, залежність об'єму матеріалу до вмістимості виробу. Центрування маси, формування циліндра. Надання архітектури горнятку, формування зон для планованого декору. Способи виготовлення вушка, кріплення вушка.

Тема 8. Реставрація глиняного посуду.

Сушіння та випалювання. Обточування на бабці гончарних виробів. Сушіння глиняних виробів. Вимоги до сушіння глиняних напівфабрикатів. Брак при сушінні. Усушка. Підготовка виробів до випалювання. Завантаження

печі. Утильне випалювання та випалювання полив'яних виробів. Температурні режими випалювання. Охорона праці.

Тема 9. Виготовлення глиняних та гіпсових виробів у гіпсових формах.

Загальні відомості про формування глиняних виробів у гіпсових формах. Інструменти та обладнання. Особливості та послідовність виготовлення моделей та форм. Приготування гіпсового розчину. Обробка гіпсу.

Тема 10. Майстер-модель для гіпсової форми. Способи формування (рельєфне панно).

Особливості підбору пластичних мас для майстер-моделі. Поняття про одно та багато кускові форми. Особливості формування майстер-моделі для одно кускової форми, кути нахилу площин рельєфу.

Тема 11. Особливості роботи з гіпсом. Гіпсовий розчин, лиття гіпсу в форму.

Види гіпсових сумішей. Скульптурний гіпс. Робота з гіпсовим розчином. Обробка гіпсової форми.

Тема 12. Тиражування глиняних виробів. Особливості роботи з гіпсовою формою.

Способи набивки/штамбування глини в форму. Вплив рельєфу форми на швидкість та якість тиражування виробів. Зміст додаткової обробки глиняних виробів після форми.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд.	с. р.	
Модуль 1. Художня обробка деревини						
Тема 1. Вступне заняття. Завдання курсу «Художня обробка деревини».	11	4	-	-	-	7
Тема 2. Оздоблення деревини випалюванням	3	-	-	2	-	1
Тема 3. Випилювання лобзиком	4	-	-	2	-	2
Тема 4. Контурна різьба	9	2	-	2	-	5
Тема 5. Яворівська різьба	9	2	-	2	-	5
Тема 6. Геометрична різьба	24	2	-	12	-	10
Разом годин за модулем 1.	60	10	-	20	-	30
Разом годин за 5-й семестр	60	10	-	20	-	30
Модуль 2. Вишивка						
Тема 1,2. Завдання і зміст курсу. Українська народна вишивка як вид декоративно-ужиткового мистецтва	5	4	-	-	-	1
Тема 3. Початкові вишивальні шви	3	-	-	2	-	1
Тема 4. Поверхнево-нашивні лічильні техніки вишивання	6	-	-	4	-	2
Тема 5. Техніки вишивання прозоро-рахункової групи	3	-	-	2	-	1
Тема 6. Поверхнево-нашивні нерахункові техніки вишивання	3	-	-	2	-	1
Тема 7. Технологія вишивання стрічками	3	-	-	2	-	1
Тема 8. Технологія об'ємної вишивки	3	-	-	2	-	1
Тема 9. Розробка та виконання творчого проекту	4	-	-	2	-	2
Разом годин за модулем 2	30	4	-	16	-	10
Модуль 3. Художня обробка глини						
Тема 1. Загальні відомості про кераміку. Способи підготовки сировини. Робоче місце, оснащення для обробки глини та ПТБ.	4	2	-	-	-	2

Тема 2. Декорування глиняних виробів	4			2		2
Тема 3 Ліпка керамічної іграшки (свищик)	10			8		2
Тема 4. Ліпка глиняного посуду	8			6		2
Тема 5. Прийоми центрування глиняної маси.	3			2		1
Тема 6. Точіння найпростіших форм (циліндр).	6			4		2
Тема 7. Точіння гончарного посуду (горнятко).	6			4		2
Тема 8. Реставрація глиняного посуду.	3	2				1
Тема 9. Виготовлення глиняних та гіпсових виробів у гіпсових формах	4	2				2
Тема 10. Майстер-модель для гіпсової форми. Способи формування (рельєфне панно).	6			4		2
Тема 11. Особливості роботи з гіпсом. Гіпсовий розчин, лиття гіпсу в форму.	3			2		1
Тема 12. Тиражування глиняних виробів. Особливості роботи з гіпсовою формою.	3			2		1
Разом годин за модулем 3	60	6		34		20
Разом годин за 6-й семестр	90	10		50		30
Разом годин за навчальним планом	150	20		70		60

6. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1. Художня обробка деревини	
1	Художня обробка деревини як один із видів декоративно-прикладного мистецтва.	2
2	Матеріали, обладнання, інструменти для художньої обробки деревини. Вимоги до організації робочого місця.	2
3	Контурна різьба. Історія виникнення. Матеріали та інструменти. Правила техніки безпеки.	2
4	Яворівська різьба. Технологія різьблення. Історія виникнення.	2
5	Геометрична різьба. Історія виникнення. Основні поняття про геометричну різьбу.	2
	Всього	10

Модуль 2. Вишивка		
6	Завдання і зміст курсу. Українська народна вишивка як вид декоративно-ужиткового мистецтва. Загальні відомості про вишивання	2
7	Композиція у вишивці. Асортимент тканин та ниток для ручного вишивання. Інструменти та пристосування для вишивання.	2
	Всього	4
Модуль 3. Художня обробка глини		
8	Загальні відомості про кераміку. Історія розвитку керамічного виробництва. Види сировини та способи її підготовки. Робоче місце, оснащення для обробки глини та ПТБ.	2
9	Реставрація глиняного посуду.	2
10	Особливості виготовлення глиняних та гіпсових виробів у гіпсових формах.	2
	Всього	6
	Всього годин	20

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. Художня обробка деревини		
1	Оздоблення деревини випалюванням. Пірографія та піротипія.	2
2	Випилювання лобзиком. Матеріали та інструменти. Виготовлення виробів за взірцем.	2
3	Різьблення елементів контурної різьби на навчальних дощечках.	2
4	Різьблення елементів яворівської різьби на навчальних дощечках.	2
5	Розмічання навчальних абеток. Підготовка інструменту до роботи.	2
6	Різьблення на навчальних дощечках «ліній», «кутиків», «трикутників».	2
7	Різьблення на навчальних дощечках «чотирикутників», «ромбів», «розеток».	2

8	Різьблення стрічкових орнаментів з «кутиків» та «трикутників».	2
9	Складання ескізів композицій для оздоблення виробів геометричною різьбою. Оздоблення виробів геометричною різьбою за власним задумом.	2
10	Оздоблення виробів геометричною різьбою за власним задумом. (продовження) Кінцева обробка виробу. Захист творчого проекту.	2
	Всього	20
	Модуль 2. Вишивка	
11	Вивчення початкових вишивальних швів. Їх використання у композиції	2
12	Вивчення швів поверхнево-нашивної рахункової групи: прямий хрест, косий хрест, подвійний (болгарський) хрест, ретязь	2
13	Вивчення швів поверхнево-нашивної рахункової групи: лиштва, штапівка, солов'їні вічка, товмацька зірка	2
14	Вивчення технік прозоро-рахункової групи. Мережки «прутик», «черв'ячок», «схрещений прутик».	2
15	Вивчення поверхнево-нашивних нерахункових технік вишивання: вільна, декоративна, художня, полтавська гладь	2
16	Вивчення основних прийомів вишивання стрічками	2
17	Ознайомлення з технікою об'ємної вишивки	2
18	Розробка та виконання творчого проекту	2
	Всього	16
	Модуль 3. Художня обробка глини	
19	Декорування глиняних виробів способом ліпки, риткування, колорування.	2
20	Ліпка керамічної іграшки (свищик)	2
21	Ліпка керамічної іграшки (зозулька)	2
22	Ліпка керамічної іграшки за власним задумом	4
23	Ручна ліпка глиняного посуду (горнятко)	2
24	Ручна ліпка глиняного посуду (ваза)	4
25	Прийоми центрування глиняної маси	2

26	Точіння найпростіших форм (циліндр). Закрита форма	2
27	Точіння найпростіших форм (циліндр). Відкрита форма	2
28	Точіння гончарного посуду (горнятко)	2
29	Точіння гончарного посуду (горнятко). Обточування форми та утору	2
30	Майстер-модель для гіпсової форми. Способи формування (рельєфне панно). Підбір матеріалу, виконання ескізу, ліпка основних форм	2
31	Майстер-модель для гіпсової форми. Виконання рельєфу майстер-моделі. Підгонка основи.	2
32	Особливості роботи з гіпсом. Гіпсовий розчин, лиття гіпсу в форму	2
33	Тиражування глиняних виробів. Особливості роботи з гіпсовою формою	2
	Всього	34
Всього годин		70

8. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Зміст роботи	Кількість годин
Модуль «Художня обробка деревини»		
1	Історія розвитку декоративно-прикладного мистецтва.	2
2	Тенденції розвитку народних деревообробних промислів у сучасний період.	1
3	Роль і місце художньої обробки деревини у житті народу.	1
4	Життєвий та творчий шлях відомих народних майстрів художньої обробки деревини.	2
5	Покриття деревини різними барвниками.	1
6	Види оздоблення деревини випалюванням.	1
7	Розробити ескіз композиції для випалювання.	1
8	Випилювання електрифікованим інструментом.	2
9	Види контурної різьби.	1
10	Розробити ескіз для оздоблення тарелі сюжетною композицією з використанням контурної різьби.	2
11	Удосконалення навичок контурного різьблення.	2
12	Історія розвитку яворівського різьблення.	1

13	Розробити ескіз композиції для оздоблення тарелі або кришки шкатулки яворівською різьбою.	2
14	Удосконалення навичок різьблення елементів яворівської різьби.	2
15	Історія розвитку геометричного різьблення.	1
16	Види орнаментів геометричного різьблення.	1
17	Удосконалення навичок виконання елементів геометричного різьблення.	4
18	Розробити ескіз композиції для оздоблення виробу геометричною різьбою.	1
19	Удосконалення навичок геометричного різьблення.	3
	Всього	30
	Модуль «Вишивка»	
20	Опрацювання інформації з історії української народної вишивки. Підготовчі роботи до вишивання	1
21	Розробка та вишивання композицій початковими вишивальними швами	1
22	Розробка та вишивання композицій поверхнево-нашивними рахунковими швами: прямий хрест, косий хрест, подвійний (болгарський) хрест, ретязь	1
23	Розробка та вишивання композицій поверхнево-нашивними рахунковими швами: лиштва, штапівка, солов'їні вічка, товмацька зірка	1
24	Створення композиції з використанням мережок	1
25	Розробка малюнку для вишивання гладдю. Вишивання композиції обраною технікою	1
26	Вправлення у вишиванні стрічками (початкові шви)	1
27	Підготовка ескізу для об'ємної вишивки	1
28	Виконання індивідуального творчого завдання	4
	Всього	10
	Модуль «Художня обробка глини»	
29	Кераміка в житті людини.	2
30	Обряди й вірування пов'язані з керамікою.	1
31	Роль глиняної іграшки у вихованні дитини.	2
32	Міфи про гончарний круг. Винайдення гончарного круга.	1
33	Види гончарного посуду, що використовувався людиною.	2
34	Можливості застосування глини як терапії та профілактики стресу.	2
35	Використання художньої кераміки для розвитку уяви.	2

36	Розвиток етнічної пам'яті засобами художньої кераміки.	2
37	Глина, як основний елемент людського життя.	2
38	Використання глини у медицині.	2
39	Згадки про глину у релігії та міфах.	2
	Всього	20
	Всього годин	60

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти під час самостійної роботи на лабораторних заняттях

Оцінка 5, «відмінно»: здобувач фахової передвищої освіти на високому рівні володіє теоретичними знаннями та здатний до їх творчого практичного використання; правильно виконує лабораторні завдання; активно працює над підвищенням рівня своєї професійної компетентності.

Оцінка 4, «добре»: здобувач фахової передвищої освіти володіє системними знаннями та здатністю до їх практичного застосування; правильно або з незначними помилками та в повному обсязі виконує лабораторні завдання.

Оцінка 3, «задовільно»: здобувач фахової передвищої освіти на середньому рівні володіє теоретичними знаннями, його відповіді повні, але з деякими неточностями; здатний до виконання практичних завдань, однак не в повному обсязі, з помилками.

Оцінка 2, «незадовільно»: здобувач фахової передвищої освіти володіє елементарними теоретичними знаннями, його відповіді правильні, але недостатньо осмислені; завдання для самостійної роботи виконує на низькому рівні, з неточностями.

9. Методи навчання

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності здобувачів фахової освіти та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього вчителя технологій з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування.

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: лекція (лекція-інформація, проблемна лекція, лекція-дискусія, лекція-демонстрація, лекція-візуалізація), практичні заняття, бесіда, розповідь, практичні та дослідні роботи, самостійна робота, спостереження, аналіз, синтез, індукція, дедукція, узагальнення, брейнсторм, метод проєктів.

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: стимулювання обов'язку і відповідальності у навчанні, опора на життєвий і професійний досвід здобувачів, створення відчуття успіху у навчанні.

10. Методи контролю

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне, фронтальне, групове), практичні заняття, перевірка виконання здобувачами завдань самостійної роботи.

11. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з навчальної дисципліни «Художня обробка матеріалів»

Оцінку «5», «відмінно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який:

- має значні систематизовані, ґрунтовні теоретичні знання, практичні навички і вміння;

- визначається здатністю застосовувати спеціальні знання, навички компетенції, неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання самостійно;

- схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ;

- здатний до самокерування при навчанні.

Оцінку «4», «добре» заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який:

- має широкі загальні знання і систематизовані конкретні базові теоретичні знання про обладнання, інструменти, технологію, прийоми роботи, основи конструювання та моделювання;

- має конкретні практичні знання та вміння. Здатний виконувати завдання під керівництвом.

Оцінку «3», «задовільно» заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який:

- має обмежений обсяг знань, навичок і компетенції, які є в основному конкретними і загальними за характером;

- застосовує навички під керівництвом у контрольованому середовищі, несе часткову відповідальність за своє навчання;

- здатен опрацювати матеріал самостійно.

Оцінку «2», «незадовільно» заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який: має незначні загальні знання або базові загальні знання про технологію вишивання;

- здатний виконувати прості завдання (навички навчання потребують структурованої підтримки).

Критерії оцінювання творчих робіт здобувачів фахової передвищої освіти

Критерії	Показники	Оцінка
За змістом	Як виконана робота? За зразком, із частковими змінами або за власним задумом. Ідея або уява, що лежать в основі виробу. Наскільки вдалося це втілити.	5
За матеріалом	Як підбрано матеріал? Наскільки він відповідає задуму, технології. Як використовувалися його властивості, колір, форма?	5
За технікою виконання	Наскільки охайно виконана робота? Який рівень самостійності? Які Прийоми і технології використовувалися. Які інструменти й наскільки грамотно застосовувалися? Швидкість і індивідуальний темп роботи здобувача освіти	5
За естетичним оформленням	Що нового здобувач передвищої освіти вніс у виріб? У технологічний процес? Наскільки він зумів проявити своє особистісне бачення? Які він зробив відкриття в сфері застосування технології й у специфічних засобах виразності?	5

12. Методичне забезпечення

1. Лекції, плани лабораторних занять, завдання для самостійної роботи.
2. Інструкції з Правил безпеки праці.
3. Навчальні стенди, плакати.
4. Дидактичні матеріали.
5. Інструктивні картки.
6. Обладнання, інструменти та пристосування для ручних робіт.
7. Зразки виробів.
8. Презентації за темами.
9. Таблиці за темами.
10. Навчальні посібники.
11. Методичні розробки з тем.

13. Рекомендована література

Основна

Модуль 1. Художня обробка деревини

1. Бойчук В.М. Навчання учнів професійно-технічних навчальних закладів різьбленню деревини: навч. посіб. Вінниця: ВАТ „Ландо Лтд”. 2007. 248 с., іл.

2. Бойчук В.М. Різьблення деревини: історія, методика, практика: монографія. Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського. Вінниця: Данилюк В.Г., 2011. 315 с.

3. Болюк О.М. Профілювання та різьблення у художній системі оздоблення дерев'яної сакральної архітектури Українських Карпат XVII – початку XX ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознав. : 17.00.06. Львів. акад. мистец. Л., 2000. 18 с.

4. Бруква В.В. Пятничук Т.В. Матеріалознавство для столярів: підручник К.: Техніка. 2006. 296 с.

5. Войтович І.Г. Основи технології виробів з деревини: підруч. для студ. Л. : Нац. лісотехн. ун-т України. 2010. 304 с.

6. Гнатюк М.В. Художні вироби з дерева в інтер'єрі народного житла Українських Карпат і Прикарпаття XIX – першої половини XX ст. (Історія. Типологія. Художні особливості): дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.06. Львівська академія мистецтв. Львів. 2000. 170 с.

7. Гридчук О.Є. Термінологічна лексика художньої різьби по дереву: дис... канд. філол. наук: 10.02.01. НАН України; Інститут українознавства ім. І.Крип'якевича. Л. 2000. 229 с.

8. Гушулей Й.М. Основи деревообробки : навч. посіб. для уч. 8 класу серед. загальноосвіт. шк. Т. : Підручники і посібники. 2000. 88 с.: іл.

9. Оршанський Л. В. , Курач М. С. , Цісарук В. Ю. , Ясеницький В. Є. ; за заг. ред. Л. В. Оршанського. Технологія деревообробного ремесла: навчальний посібник. Тернопіль: ТзОВ „Тернограф”. 2012. 500 с.; іл.

Модуль 2. Вишивка

1. Гаврилова В. Ю. Вишивка стрічками. Крок за кроком. Клуб сімейного дозвілля, 2007. 64 с.

2. Денисенко Л. І. Азбука домашнього господарювання: Навч. посіб. з трудового навчання для учнів 5-9 кл. Київ: А.С.К.,1999. 232 с.

3. Ді ван Нікерк. Вишиваємо стрічками квіти та композиції. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2015. 160 с.

4. Литвінець Е.М. Українське народне мистецтво. Вишивання і нанизання: [Альбом]. Київ: Вища школа, 2004. 335 с., іл.

5. Радкевич В.О., Пашенко Г.М. Технологія вишивки: Підручник за ред. Н.Г. Ничкало. Київ: Вища школа, 1997. 303 с.

6. Сорокіна Л.М. Учись вишивати: Альбом. Київ: Освіта, 1991. 79 с., іл.
7. Федоренко Т. І. Основи декоративно-прикладного мистецтва. Львів, 2016. 175 с.
8. Чумарна М. І. Вишивання долі. Символіка і техніка шиття. Львів: Априорі, 2009. 88 с., іл.

Модуль 3. Художня обробка глини

1. Бібліографія українського гончарства. 2006: Національний науковий щорічник. Опішне: Українське Народознавство, 2010. Вип. 8. 296 с.
2. Бібліографія українського гончарства. 2007: Національний науковий щорічник. Опішне: Українське Народознавство, 2011. Вип. 9. 392 с
3. Герус Л.М. Українська народна іграшка. /Інститут народознавства НАН України, - Л. 2004р.
4. Крутенко Н. Розповіді про кераміку, - К.: Либідь, 2002р.
5. Івашків Г. Декор української народної кераміки XVI – першої половини XX століть./ Інститут народознавства НАН України, - Л. 2007р.

Допоміжна

Модуль 1. Художня обробка деревини

1. Кравич Д.П. Овсійчук В.А., Черепанова С.О.. Українське мистецтво: У 3-х ч.: Навчальний посібник для студентів вузів. Львів: Світ. 2003. Ч.1 /Передмова В.Г.Скотного. – 2003. – 256 с.: 16 вкл. іл.; Ч.2 /Передмова С.М.Павлюк. 2004. 268 с.: 80 вкл. іл.
2. Оршанський Л. В., Андріюк П.В. Основи гуцульського художнього деревообробництва : навч. посіб. Косів: Писаний Камінь. 2002. 236 с. : іл.
3. Оршанський Л.В., Криванчик Р.Ф. Технологія художньої обробки деревини: навч. посіб. для студ. Дрогобич: Коло. 2001. 228 с.
4. Оршанський Л.В. Традиційний український орнамент. Методика навчання: навч.-метод. посіб. Дрогобич: РВВ ДДПУ. 2008. 200 с.
5. Оршанський Л.В. Українське художнє деревообробництво: історія і перспективи розвитку. Художні ремесла в школі : навч.-метод. посіб. [для студ.]. Дрогобич : РВВ ДДПУ. 2007. с. 3 – 37.
6. Оршанський Л.В. Художньо-трудова підготовка майбутніх учителів трудового навчання : монографія. Дрогобич: Швидко Друк. 2008. 278 с.
7. Прокопович Б.А. Розвиток самоконтролю студентів у процесі вивчення художньої обробки матеріалів //Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. – 2004. - №3. – С.47-50.
8. Радкевич В. 0. Дидактичні вимоги до організації процесу професійного навчання фахівців художнього профілю // Неперервна професійна освіта:

теорія і практика: Зб.наук.праць /За рел. І.А.Зязюна та Н.Г.Ничкало. – Ч.2. – К., 2001. – С. 15-19., с.31.

9. Станкевич М.Є. Українське художнє дерево XVI-XX ст. Наукове видання НАН України: Львів: Світ. 2002. 480с .

Модуль 2. Вишивка

1. Гура Л.П., Жоголь Л.Є. Прикрась свій дім. Київ: Техніка, 1990. 303 с.
2. Воронецька І.В. Рукоділля в школі. Київ: Поліграфкнига, 1998. 175 с.
3. Даниленко В.Я. Дизайн: [підручник для вищих навч. закл.] Харків: ХДАДМ, 2003. 320 с.